

JÄMLIKHETSMOTION 19: DET TIDIGA LIVET – Övervikt hos fyraåringar i Gävleborg

Ojämlikheter i hälsa drivs till del av ojämlikheter i resurser. Sju områden där resursbrist är särskilt viktiga för hälsoutvecklingen har identifierats, nämligen *det tidiga livet*, utbildning, arbete, inkomster, boende, levnadsvanor och inflytande. De skilda förutsättningarna och resurserna inom ovanstående områden innebär både ojämlik risk för ohälsa, ojämlik sårbarhet och mottaglighet för ohälsa samt ojämlika konsekvenser av givna hälsotillstånd.

Störningar av olika ursprung under fosterstadiet och under perioden upp till fem års ålder kan ge livslånga konsekvenser. Barns hälsa är också beroende av familjebakgrund och uppväxtmiljö i övrigt, och ohälsa under barnåren samvarierar med problem längre fram i livet, såsom sämre skolresultat, lägre inkomster och sämre hälsa i vuxenlivet.

Övervikt hos fyraåringar i Gävleborg

I Gävleborgs län är andelen barn med övervikt högre än riksgenomsnittet.¹ Enligt en nationell sammanställning från 2018 med barn födda 2014, hade 11 och 3 procent av flickorna övervikt respektive obesitas. Andelen pojkar med övervikt och obesitas var 8 respektive 2 procent. Motsvarande siffror för andel flickor med övervikt och obesitas i Gävleborg är 14 respektive 3 procent, medan 10 respektive 2 procent av pojkarna i Gävleborg har övervikt respektive obesitas. Skillnaderna är anmärkningsvärda och illavarslande för en god och jämlik barndom och för den kommande perioden som ung vuxen i länet.

Det finns även stora skillnader mellan olika BVC-enheter inom länet. Andelen överviktiga flickor sträcker sig mellan 3–29 procent, med lägst andel vid Capio Gävle och högst andel vid Harmånger Hälsingeläkarna BVC. Lägst andel överviktiga pojkar uppmättes vid Capio Gävle med 4 procent, och högst andel vid Storvik BVC på 20 procent. Sådana väldigt höga nivåer i absoluta tal avseende övervikt samt den omfattande regionala variationen måste adresseras och åtgärdas.

Med stöd av ovanstående föreslår undertecknade följande:

1. Att Region Gävleborgs analys- och utredningsenhet Samhällsmedicin uppdras att utreda orsakerna till de höga nivåerna av övervikt hos barn (fyra år) i Gävleborg.
2. Att Samhällsmedicin tillsammans med Barnhälsovården uppdras att leda arbetet med att utarbeta ett program för att på sikt åtgärda problemet med övervikt hos fyraåringar i Gävleborg.
3. Att programarbetet sker i samverkan med relevanta kompetenser i Region Gävleborg samt kommunerna i Gävleborgs län.

Gävle 2023-11-02

Eva Lindberg, Socialdemokraterna

Jan Lahenkorva, Socialdemokraterna

Mona Davik, Socialdemokraterna

Henrik Berglund Persson, Socialdemokraterna

Shida Kinuka Karlsson, Socialdemokraterna

Elisabeth di Paolo-Sandberg, Socialdemokraterna

¹ Motionen bygger på Årsrapport Barnhälsovård i Gävleborgs län 2023.